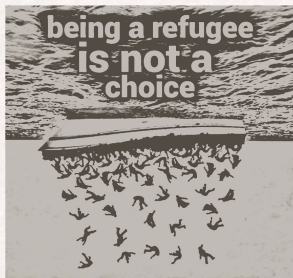

«Ως πρόσφυγας ορίζεται κάθε πρόσωπο, το οποίο, επειδή έχει δικαιολογημένο φόβο διωγμού λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικής προέλευσης,

πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται έξω από τη χώρα της υπηκοότητάς του και δεν μπορεί, ή εξαιτίας αυτού του φόβου, δεν θέλει να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής.» (Σύμβαση Γενεύης «Περί του καθεστώτος των Προσφύγων», 1951)

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι έντονες κοινωνικοπολιτικές μεταβολές και οι πολεμικές συγκρούσεις που λαμβάνουν χώρα τόσο στην Ευρώπη, αλλά και σε περιοχές της Δυτικής Ασίας, έχουν προκαλέσει μια σημαντική αύξηση του αριθμού των ατόμων που καταφεύγουν σε διαφορετικές χώρες προκειμένου να αναζητήσουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (**πρόσφυγες, αιτούντες πολιτικό ή θρησκευτικό άσυλο**). Είναι γεγονός ότι η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με τη μεγαλύτερη μετακίνηση πληθυσμού, από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και έπειτα, ενώ καθημερινά το φαινόμενο εντείνεται ακόμα περισσότερο.

Ειδικότερα, τα τρία γεγονότα που έχουν συμβάλει κατά κύριο λόγο στη συνεχώς αυξανόμενη ένταση του προσφυγικού ζητήματος στον ευρωπαϊκό χώρο είναι τα ακόλουθα:

► Ο πόλεμος στο **Αφγανιστάν**, που ξεκίνησε το 2001. Διεξήχθη μεταξύ των Η.Π.Α. και του Ισλαμικού Εμιράτου του Αφγανιστάν (γνωστό ως Ταλιμπάν), και έληξε το 2021 με την απόσυρση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Αφγανιστάν. Από την αρχή του πολέμου, πάνω από 5 εκατ. Αφγανοί υπήκοοι έχουν καταφύγει στην Ευρώπη προς αναζήτηση ασφάλειας.

Καμπούλ, Αφγανιστάν, 2021

► Παράλληλα, ο **Συριακός Εμφύλιος Πόλεμος**, μεταξύ της Δημοκρατίας της Συρίας και της Συριακής αντιπολιτεύσεως, βρίσκεται σε εξέλιξη από το 2011 έως και σήμερα. Λόγα του πολέμου αυτού, περίπου 7 εκατ. Σύριοι έχουν οδηγηθεί στο να αναζητήσουν καταφύγιο στις γειτονικές χώρες, αλλά και στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Χορ, Συρία, 2015

► Τέλος, η συνεχής και επαναλαμβανόμενη **Ρωσο - Ουκρανική διαμάχη**, η οποία ξεκίνησε το 2014. Η κορύφωσή της έλαβε χώρα στις 24 Φεβρουαρίου 2022, με τη στρατιωτική εισβολή της Ρωσίας στα ουκρανικά εδάφη. Ως απόρροια του γεγονότος αυτού, περισσότεροι από 6 εκατ. πρόσφυγες έχουν εγκαταλείψει την Ουκρανία.

Μαριούπολη, Ουκρανία, 2022

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

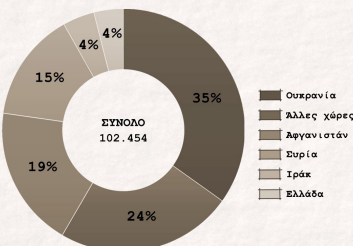
Στον ελληνικό χώρο, η έννοια της «**προσφυγιάς**» εμφανίστηκε κατά κύριο λόγο τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, μεταξύ των ετών 1914-1922. Τότε, έλαβαν χώρα τόσο μετακινήσεις μουσουλμανικών πληθυσμών από τα Βαλκάνια στη Μ. Ασία, όσο και διωγμοί των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης και της Δυτικής Μ. Ασίας.

Η **Ελλάδα** θεωρείται ως η **κύρια είσοδος μετανάστευσης στην Ευρώπη**.

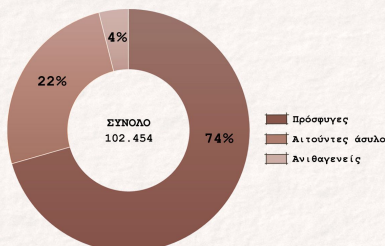
Το διάστημα 1990-2010, η Ελλάδα έγινε κέντρο υποδοχής μεταναστών από χώρες του Ανατολικού Μπλοκ, ενώ από το 2015 έως και σήμερα, το προσφυγικό ζήτημα στη χώρα κλιμακώνεται συνεχώς. Ορισμένα δημογραφικά στοιχεία των ατόμων που κατέφθασαν μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2022 στα ελληνικά εδάφη φαίνονται στα παρακάτω διαγράμματα.

“Πατρίδα μου είναι
έναν ουρανό χωρίς διαβατήριό,
χωρίς πύλη.
Μπαίνω απ’ τον αέρα”...
- Φερνάντο Φαριάντ (1949 - 2012),
Ιρανόποιητής

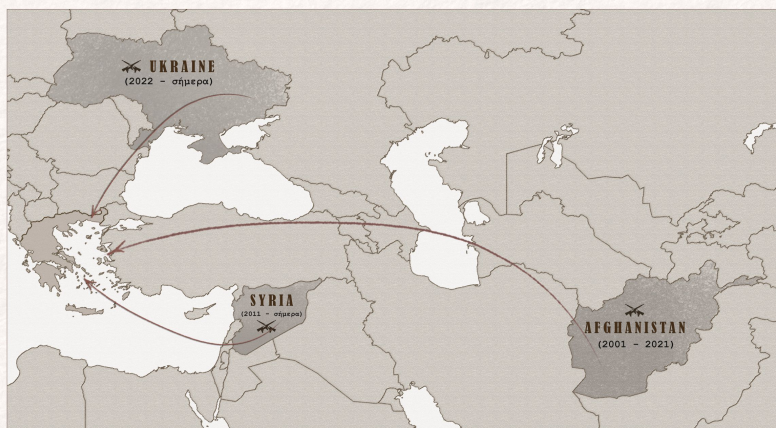

Διάγραμμα χωρών προέλευσης των προσφύγων στην Ελλάδα (12/2022)

Διάγραμμα τύπων πληθυσμών των αφιχθέντων στην Ελλάδα (12/2022)

Σήμερα, η ανθρωπιστική κρίση και η αναγκαστική μετακίνηση των ανθρώπων συμβαίνει σε μια χώρα της ευρωπαϊκής ηπείρου· την **Ουκρανία**. Από τα παραπάνω διαγράμματα, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των αφιχθέντων στην Ελλάδα μέχρι και το Δεκέμβριο του 2022, αποτελεί **πρόσφυγες** από τη χώρα αυτή. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών (UNHCR) κήρυξε την ουκρανική κρίση ως **κατάσταση έκτακτης ανάγκης επιπέδου ΙΙΙ** - το υψηλότερο επίπεδο που υφίσταται στην κλίμακα του ΟΗΕ.

Χάρτης κυριότερων μεταναστευτικών - προσφυγικών ροών στον ελληνικό χώρο (2015 - σήμερα)

Μόρια, Μυτιλήνη, 2015

Λέσβος, Λέρος, 2016

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι η πρώτη φορά που στον 21^ο αιώνα παρατηρείται η μαζική εισοδή προσφύγων και η παραμονή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα σε προσφυγικούς καταυλισμούς ή στρατόπεδα στα κράτη υποδοχής. Για την διαχείριση των πολυάριθμων προσφυγικών ροών, τα κράτη υποδοχής κατασκευάζουν τους λεγόμενους **προσφυγικούς καταυλισμούς (refugee camps)**. Στην πράξη πρόκειται για προσωρινές εγκαταστάσεις, οι οποίες κατασκευάζονται ώστε να υποδεχτούν τους πρόσφυγες, καθώς και κοινωνικές ομάδες που παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά των προσφύγων (ανιθαγενείς, αιτούντες άσυλο).

Όσον αφορά στην Ελλάδα, οι **προσωρινές δομές** συγκεντρώνονται στα ελληνικά νησιά (Μυτιλήνη, Λέρος, Σύρος κλπ.) και χαρακτηρίζονται ως επί το πλείστον από **δυσοίκτες συνθήκες διαβίωσης**, παρουσιάζοντας υπερπληρότητα και υποτυπώδη οργάνωση - παράγοντες που εντάθηκαν ακόμα περισσότερο από την πανδημία του COVID - 19 (2019 - σήμερα), επιβαρύνοντας με αυτό τον τρόπο και τον τοπικό πληθυσμό. Κρίνεται, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη για δημιουργία **μονιμότερων δομών υποδοχής και φιλοξενίας**, που θα προσφέρουν στους πρόσφυγες ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την **αναζήτηση της ασφάλειας** και της **αποδοχής** που χρειάζονται ώστε να ενταχθούν ομαλά στο κοινωνικό σύνολο.

Τι σημαίνει η αναζήτηση ασφάλειας για τους πρόσφυγες;

Ανθρώπινη μεταχείριση

Δικαίωμα ασύλου

Ασφαλής πρόσβαση για όλους

Αρχή της μη διάκρισης

Από την Αρχαία στη Νέα Αλικαρνασός: ιστοριογράμμα σημαντικών γεγονότων

11^{ος} - 9^{ος} αι. π.Χ.

Εναρξη Α' Ελληνικού Αποικισμού

Κατά τον Α' Ελληνικό Αποικισμό, τα ελληνικά φύλα της ηπειρωτικής Ελλάδας ίδρυσαν νέες πόλεις στα νησιά και στα παράλια της Μ. Ασίας (Εικ. 1), που αποτέλεσαν τα μετέπειτα χρόνια σημαντικά κέντρα του ελληνικού πολιτισμού.

Εικ.1. Οι μετακινήσεις στον ελλαδικό χώρο (Α' Ελλ. Αποικισμός).

1000 π.Χ.

Ίδρυση της αρχαίας Αλικαρνασούς στη Μικρά Ασία

Το 1000 π.Χ., ιδρύεται η αρχαία Αλικαρνασός στη χερσόνησο της Καρίας, στα νοτιοδυτικά παράλια της Μικράς Ασίας (Εικ. 2). Οι Δωριείς άποικοι συνδέθηκαν με μια μορφή κοινοπολιτείας, την Δωρική Εξάπολη.

Εικ.2. Η θέση της αρχαίας Αλικαρνασούς στην Καρία.

600 π.Χ.

Ακμή της αρχαίας Αλικαρνασούς

Η ακμή της πόλης ξεκινά από τον 6^ο αι. π.Χ. στο πλαίσιο της εμπορικής και οικονομικής άνθισης των ελληνικών αποικιών. Παρατηρείται μια εντυπωσιακή πολιτισμική ανάπτυξη στους τομείς της παιδείας, των επιστημών και της τέχνης.

334 π.Χ.

Πολιορκία και καταστροφή της πόλης από το Μέγα Αλέξανδρο

Ρωμαϊκή περίοδος - Βυζαντινά χρόνια

Μετά το 129 π.Χ., η πόλη εντάσσεται στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Αν και υπήρξε σπουδαία διοικητική περιφέρεια του Βυζαντίου, η πόλη παρήκμασε σταδιακά εξαιτίας των πειρατικών επιδρομών από τους Άραβες, χάνοντας τη σημασία της.

1402 μ.Χ.

Κατάληψη της Αλικαρνασούς από τους Ιωαννίτες Ιππότες της Ρόδου

Οι Ιππότες ενίσχυσαν την άμυνα της πόλης με σημαντικά οχυρωματικά έργα (Κάστρο του Αγίου Πέτρου, Εικ. 3). Η πόλη μετονομάστηκε σε Petroneum, από το όνομα του κάστρου.

Εικ.3. Άποψη του Κάστρου του Αγίου Πέτρου από το λιμάνι.

1522 μ.Χ.

Κατάκτηση της Αλικαρνασούς από τους Οθωμανούς - Μετονομασία σε Bodrum

1908 μ.Χ.

Κίνημα των Νεότουρκων - Εναρξη του ξεριζωμού των κατοίκων

Τα πρώτα συμπτώματα του ξεριζωμού εκδηλώνονται μετά την Επανάσταση του 1821, ενώ ο τουρκικός εθνικισμός που εκδηλώνεται με το κίνημα των Νεότουρκων το 1908 κλιμακώνει ακόμα περισσότερο την κατάσταση στη Μικρά Ασία.

1914-1919 μ.Χ.

Ο πρώτος διωγμός - Οι πρώτοι πρόσφυγες στην Κρήτη

Το 1914, με την ανακοίνωση της υποχρεωτικής επιστράτευσης στον τουρκικό στρατό, παρατηρείται και η σταδιακή άφιξη Μικρασιατών προσφύγων στην Κρήτη. Από το 1915 έως το 1919 φιλοξενήθηκαν στο Ηράκλειο γύρω στα 6.000 άτομα.

1922 μ.Χ.

Η μετάβαση από την Παλιά στη Νέα Αλικαρνασός: Μικρασιατική Καταστροφή

Η Μικρασιατική Καταστροφή θα έχει καταλυτικό ρόλο στην κλιμάκωση του ξεριζωμού των Ελλήνων της Μικράς Ασίας. Με τη Συνθήκη της Λωζάνης (1923) ο εκπατρισμός γίνεται πλέον επίσημος, καθώς 1.300.000 Έλληνες εγκαταλείπουν τις εστίες τους οριστικά και μετακινούνται σε όλη την ελληνική επικράτεια.

1924 μ.Χ.

Εκκίνηση της διαδικασίας ίδρυσης του οικισμού της Νέας Αλικαρνασούς

Το 1923, στο Ηράκλειο Κρήτης εγκαταστάθηκαν 325 πρόσφυγες από την Αρχαία Αλικαρνασός. Προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την ανέγερση 300 οικιών στο ανατολικό παραλιακό μέτωπο της πόλης, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το 1924.

1928 μ.Χ.

Οριστική μετακίνηση των Αλικαρνασσέων από όλη την Ελλάδα στην περιοχή

Μέχρι το 1928, σχεδόν όλοι οι ξεριζωμένοι Έλληνες της Αλικαρνασούς είχαν μετακινηθεί στο νεοσύστατο οικισμό (επίσημη καταγραφή: 1500 κάτοικοι).

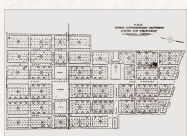
1930 μ.Χ.

Ολοκλήρωση της ανέγερσης του οικισμού - Κατασκευή του Αεροδρομίου

Η τελική μορφή του προσφυγικού οικισμού διαμορφώθηκε το 1930, σε ορθογωνική διάταξη, έχοντας πλέον 600 κατοικίες χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα και δικτυο ύδρευσης (Εικ. 4, 5). Σταδιακά, με την άφιξη όλο και περισσότερων προσφύγων, οι ανάγκες για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης έγιναν πιο επιτακτικές (Εικ. 6). Παράλληλα, δίπλα στον οικισμό ξεκίνησε η κατασκευή του Αερολιμένα Ηρακλείου, η οποία δημιούργησε επιπρόσθετα προβλήματα στη διαβίωση των κατοίκων (ηχορρόπηση, όχληση κ.λπ.).

Εικ.4. Οι πρόσφυγες μεταφέρουν σωήνες για το δίκτυο ύδρευσης (1930).

Εικ.5. Κτηματολογικό διάγραμμα συνοικισμού Νέας Αλικαρνασούς (1931).

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
Επειδή, οι Έλληνες από την Μικρά Ασία, οι οποίοι μετακινούνται εσωτερικά και ειδικά στην Ελλάδα, έχουν καταναλώσει ήδη τα υπάρχοντα μέσα διαβίωσης και οι Αθήνες κερδίζουν τον πόλεμο για να κερδίσουν, απαιτείται να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της στεγαστικής ανάγκης των μετακινούμενων προσφύγων. Η λύση είναι να κτιστούν στην Ελλάδα, ειδικά στην περιοχή της Αλικαρνασούς, οικισμοί για τους πρόσφυγες. Η Αλικαρνασός είναι η καλύτερη περιοχή για την ίδρυση ενός νέου οικισμού, διότι είναι η μόνη περιοχή της Ελλάδας που έχει ακόμα ελεύθερο χώρο για την ανέγερση νέων οικισμών. Η Αλικαρνασός είναι η καλύτερη περιοχή για την ίδρυση ενός νέου οικισμού, διότι είναι η μόνη περιοχή της Ελλάδας που έχει ακόμα ελεύθερο χώρο για την ανέγερση νέων οικισμών. Η Αλικαρνασός είναι η καλύτερη περιοχή για την ίδρυση ενός νέου οικισμού, διότι είναι η μόνη περιοχή της Ελλάδας που έχει ακόμα ελεύθερο χώρο για την ανέγερση νέων οικισμών.

Εικ.6. Σχηματισμός Κρητικό Νέο, τέλη του 1934.

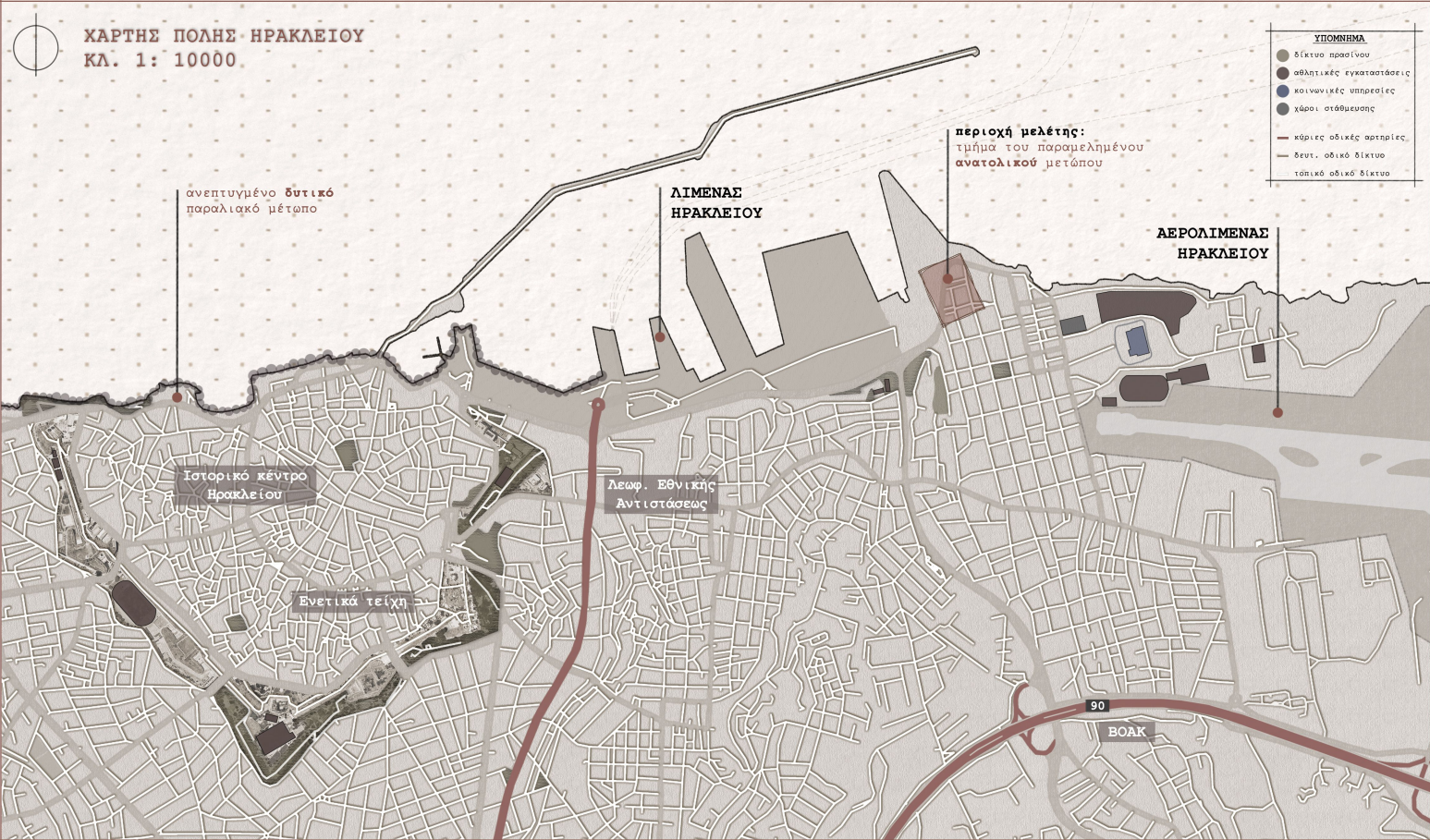
1989 μ.Χ.

Μετατροπή της Κοινότητας σε Δήμο Νέας Αλικαρνασούς

2011 μ.Χ.

Συγχώνευση του Δήμου Νέας Αλικαρνασούς με το Δήμο Ηρακλείου

Η Νέα Αλικαρνασός πλέον αποτελεί την ιστορική έδρα του Δήμου Ηρακλείου, ενώ βάσει της απογραφής του 2011 έχει 12.925 κατοίκους.

port ~~JAIL~~ AIRPORT
industrial zone
refugee settlement
ABANDONEMENT URBAN

ΣΚΙΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η περιοχή μελέτης της παρούσας διπλωματικής εργασίας υπάγεται στην πρώην Δ.Ε. Νέας Αλικαρνασού (που πλέον έχει συγχωνευτεί με το Δήμο Ηρακλείου) και βρίσκεται στο ανατολικό παραλιακό μέτωπο του Ηρακλείου. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι αποτελεί ένα **μεταίχμιο** μεταξύ του αερολιμένα και του λιμανιού της πόλης.

Η περιοχή μελέτης οργανώνεται σε ορθοκανονικό σύστημα καννάβου (σε αντίθεση με την οργανική ανάπτυξη του δυτικού παραλιακού μετώπου) και περιβάλλεται από μια πληθώρα διαφορετικών τοπίων και μη - τόπων, και ετερόκλητων ανθρώπινων χρήσεων που δημιουργούν ένα **ιδιότυπο μωσαϊκό**. Επιπλέον, παρατηρείται σημαντική έλλειψη οργανωμένων χώρων πρασίνου, γεγονός που οδηγεί σε χαμηλή επισκεψιμότητα.

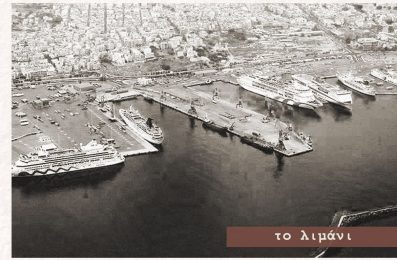
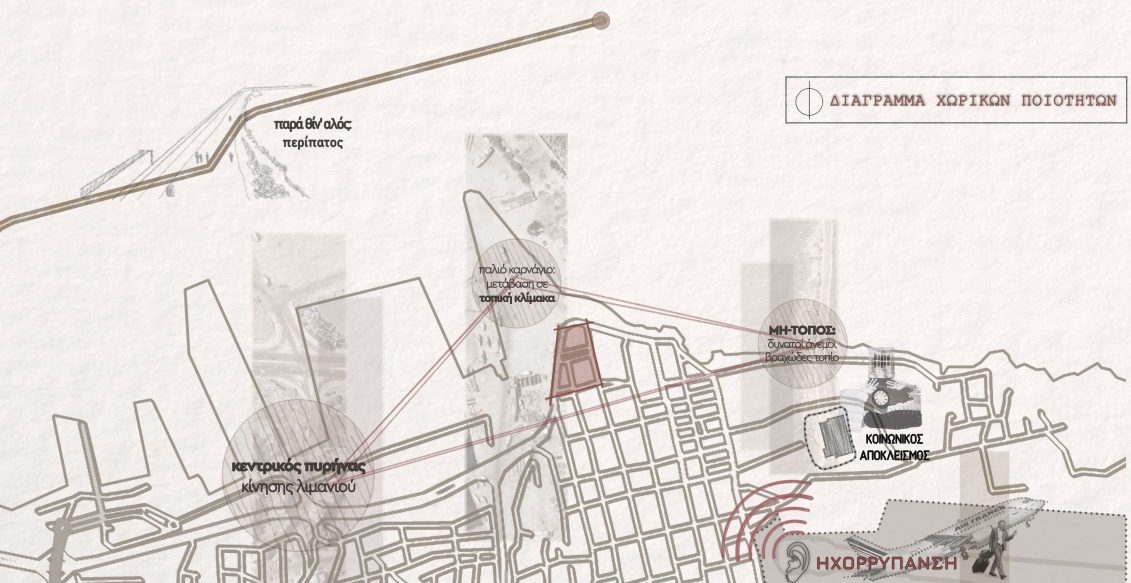
Άξιο αναφοράς αποτελεί το ότι στην ευρύτερη περιοχή υπάρχει η τάση της **σταδιακής εγκατάλειψης** μεγάλων εκτάσεων, λόγω της μεταφοράς των χρήσεών τους, δημιουργώντας σημεία προβληματικά για την αστική συνεκτικότητα. Παραδείγματα αποτελούν ο Αερολιμένας Ηρακλείου και η Κλειστή Φυλακή Αλικαρνασού. Πρόκειται, λοιπόν, για μια αρκετά υποβαθμισμένη περιοχή που χαρακτηρίζεται ως ένα παρηκμασμένο τμήμα της πόλης του Ηρακλείου και έρχεται σε μεγάλη αντίθεση με το ανεπτυγμένο δυτικό παραλιακό μέτωπό της.

ΔΥΤΙΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΜΕΤΩΠΟ - ΤΕΙΧΗ

- οργανικό σύστημα οργάνωσης
- οργανωμένοι χώροι πρασίνου
- μεγάλη συγκέντρωση πλήθους

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΜΕΤΩΠΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

- ιπποδάμειο σύστημα οργάνωσης
- αναξιοποίητοι χώροι πρασίνου
- μικρή συγκέντρωση πλήθους

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ - ΔΙΚΤΥΑ

- Η περιοχή μελέτης εξυπηρετείται από την παραλιακή οδό, η οποία διατρέχει το βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης (εμποδίζοντας την αξιοποίηση του παραλιακού μετώπου για την εκτίναξη του οικισμού), καθώς και από την οδό Ηροδότου (κύρια οδική αρτηρία).

- Ο ποδηλατοδρόμος που υφίσταται παράλληλα με την παραλιακή οδό, στο βόρειο τμήμα της περιοχής, δεν αποτελεί τμήμα δικτύου ποδηλατοδρόμων.

- Επιπλέον, δεν υπάρχει διαμορφωμένο δίκτυο πεζοδρόμων τόσο εντός της περιοχής μελέτης, όσο και στην ευρύτερη περιοχή.

Άποψη από οδό Αρτερίας.

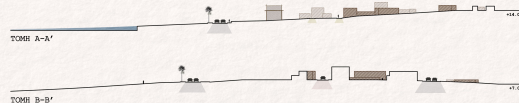
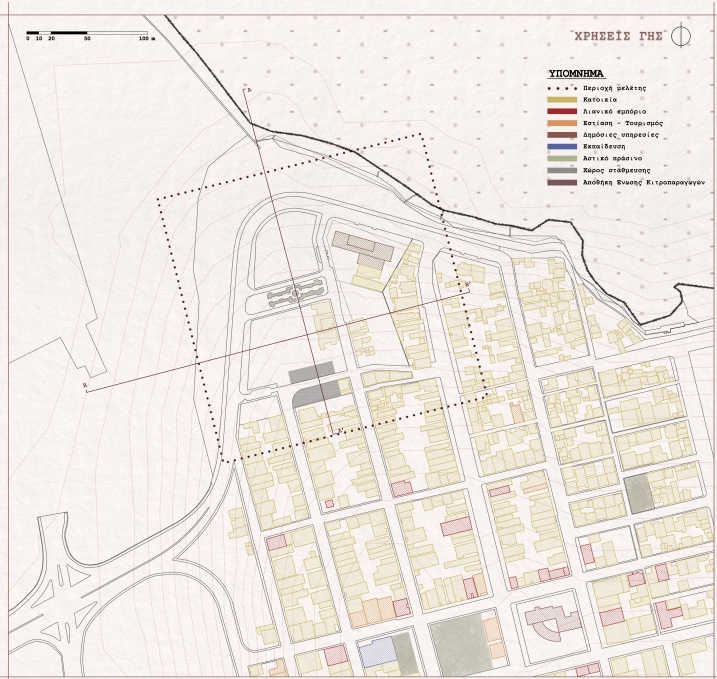
Άποψη από οδό Ηροδότου.

Άποψη από παραλιακή οδό.

Άποψη ποδηλατοδρόμου - Σχέση με παραλία.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ - ΑΝΑΓΛΥΦΟ

- Ο συνοικιακός χαρακτήρας της περιοχής μελέτης είναι αδιαμφισβήτητος, καθώς οι χρήσεις εντός της αφορούν σχεδόν αποκλειστικά κατοικίες. Οι χρήσεις που αφορούν λιανικό εμπόριο, εστίαση, δημόσιες υπηρεσίες κτλ. συναντώνται κυρίως κατά μήκος των συλλεκτριών οδών, νότια της περιοχής μελέτης.

- Παρατηρείται αραή δόμηση εντός και γύρω από την περιοχή μελέτης, η οποία πυκνώνει προσεγγίζοντας το κέντρο της Νέας Αλικαρνασούς.

- Η περιοχή γενικότερα δεν παρουσιάζει έντονο φυσικό ανάγλυφο. Παρατηρούνται επιχωματώσεις στο βορειοδυτικό τμήμα.

1

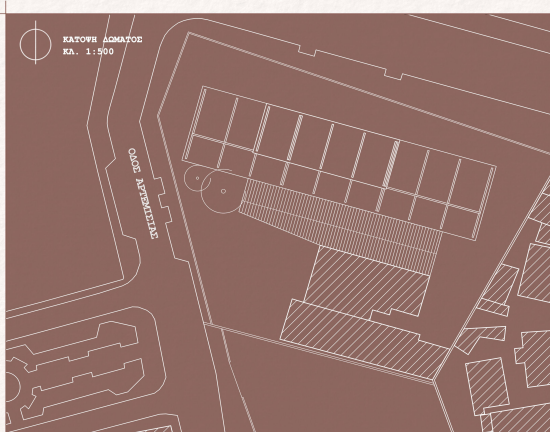
2

3

4

Εικ.1: Στικέτα εξαγόμενων προϊόντων της Ένωσης.

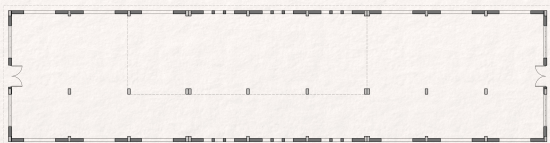
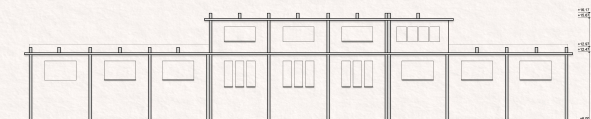
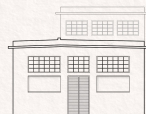
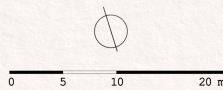

Εικ.2: Αποθήκη από το εσωτερικό της αποθήκης.

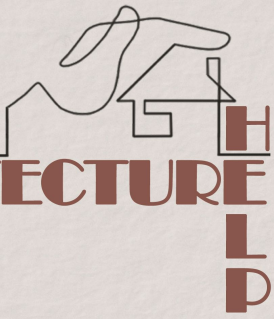
Η ΑΠΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΙΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

Η Ένωση Κιτροπαραγωγών Κρήτης ιδρύθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1931 (λειτουργήσε έως το 2007), με κύριο σκοπό την προστασία της κιτροκαλλιέργειας και τη ρύθμιση του εμπορίου και των εξαγωγών του κίτρου (Εικ. 1). Το 1985, η έδρα και οι εγκαταστάσεις (εργαστάσιο, κέντρα παραλαβής, αποθήκες) της Ένωσης μεταφέρθηκαν από το Ηράκλειο στο Ρέθυμνο, με αποτέλεσμα η **αποθήκη κίτρων** που εξυπηρετούσε τους παραγωγούς του Ηρακλείου να εγκαταλειφθεί το 1988. Βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης, επί της οδού Αρτεμισίας, και βρίσκεται σε αχρησία έως και σήμερα.

Μορφολογικά, το κτίριο παρουσιάζει αρκετά χαρακτηριστικά της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής που αναπτύχθηκε στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1920 και μετά. Το κτηνιακικό κτίριο της περιόδου αυτής κατασκευάζεται από οπλισμένο σκυρόδεμα και συνδυάζει τον συμπαγή και ογκώδη χαρακτήρα με μια απλή, γραμμική μορφή. Η επιπεδότητα των περιμετρικών τοίχων διακόπτεται από τις επιφάνειες των παραθύρων, ενώ παρατηρείται συμμετρία στις όψεις. Η ορθογωνική κάτοψη συμπληρώνεται από ένα μεταλλικό στέγαστρο στη νότια όψη, κάτω από το οποίο αποθηκεύονταν τα κίτρα για να γίνει η ζύμωση, ενώ στο εσωτερικό της αποθήκης (Εικ. 2) προσκομίζονταν τα κίτρα από τους παραγωγούς κατά τους φθινοπωρινούς μήνες.

ΚΑΤΩΦΗ Α' ΣΤΑΘΜΗΣ
ΚΛ. 1:250ΚΑΤΩΦΗ Β' ΣΤΑΘΜΗΣ
ΚΛ. 1:250ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
ΚΛ. 1:250ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
ΚΛ. 1:250ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ
ΚΛ. 1:250

REFUGEES SOCIAL ARCHITECTURE

ΘΕΜΑΤΙΚΗ - ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- ▶ η **αναβάθμιση** της περιοχής μελέτης σε έναν ενοποιητικό αστικό πυρήνα, που θα απευθύνεται τόσο στους πρόσφυγες, όσο και στην τοπική κοινωνία
- ▶ η **ενσωμάτωση** υφιστάμενων (συγκεκριμένα, της αποθήκης της Ένωσης Κιτρωπαργών) και νέων κτιριακών εγκαταστάσεων και κοινόχρηστων χώρων συνύφρασης
- ▶ η **συνύπαρξη** ατόμων διαφορετικής εθνικότητας, θρησκευτικού υποβάθρου και κοινωνικής κατάταξης
- ▶ η **δημιουργία** ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την αναζήτηση της ασφάλειας και της αποδοχής που χρειάζονται οι προσφυγικοί πληθυσμοί
- ▶ η **αλληλεπίδραση** των προσφύγων με τον πληθυσμό της Νέας Αλικαρνασούς

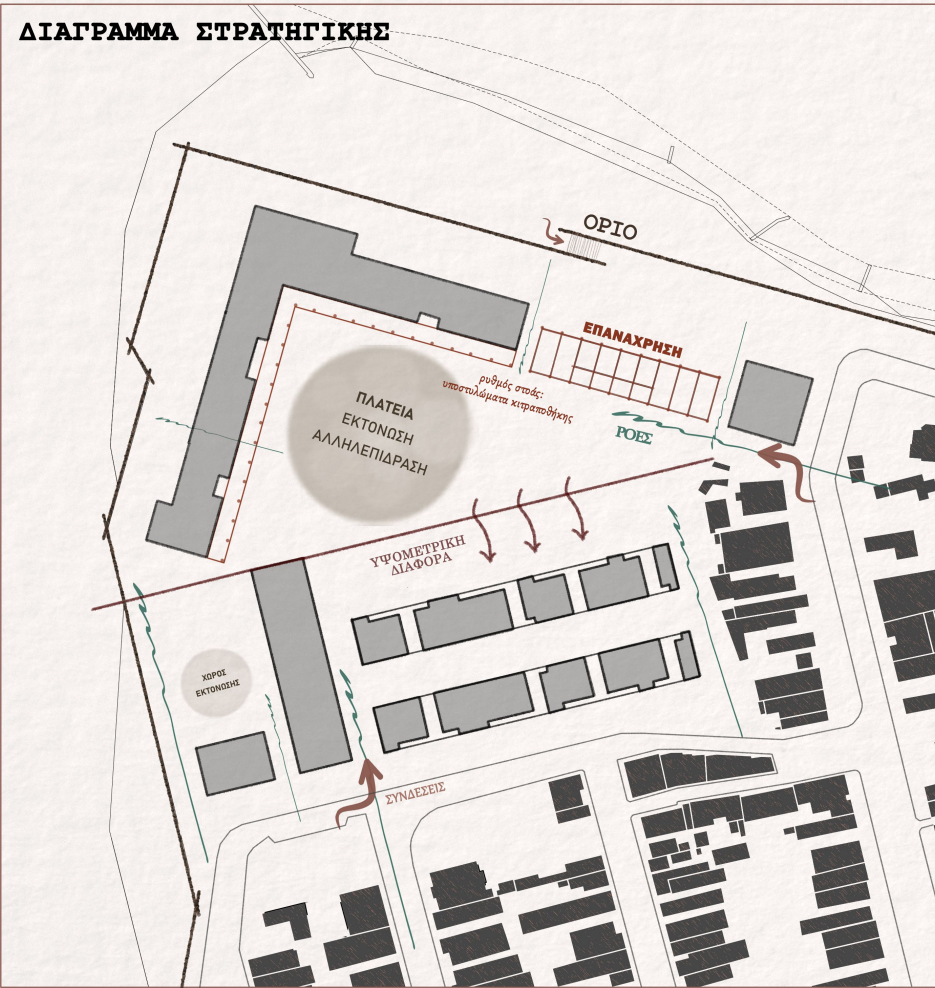
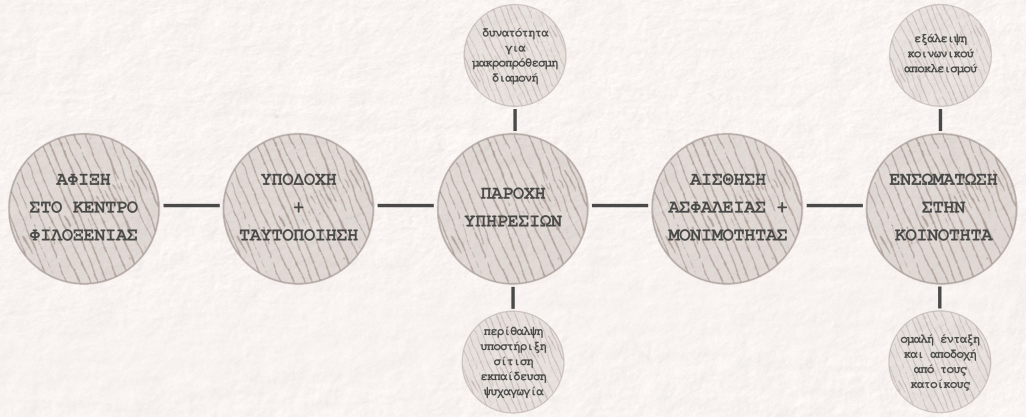

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ Ν. ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΟΥ

- ▶ Συνέχιση της προσφυγικής ιστορικής κληρονομιάς της περιοχής - **Το παρελθόν συνομιλεί με το παρόν**
- ▶ Ενεργοποίηση του υποβαθμισμένου ανατολικού παραλιακού μετάπου της πόλης του Ηρακλείου
- ▶ Δημιουργία μιας απόληξης της συνοικίας της Αλικαρνασούς στο θαλάσσιο μέτωπο

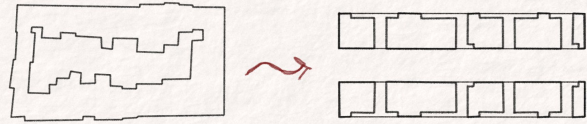
“Οι σκηνές και οι προσωρινές δομές αποτελούν την γρήγορη λύση σε ένα εξαιρετικά επειγόν ζήτημα ανάγκης για την αντιμετώπιση της στέγασης, όμως είναι χρήματα που λιώνουν. Το πρόβλημα είναι πως μετά τη χρήση τους, πρέπει να πεταχτούν. Με τη δημιουργία πιο μόνιμων δομών μπορεί να επιλυθεί το συνολικό πρόβλημα στέγασης στην Ευρώπη”.

- Alejandro Aravena, Χιλιανός αρχιτέκτονας (Pritzker Architecture Prize 2016)

ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

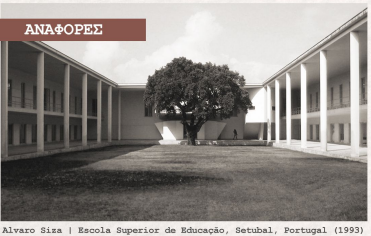
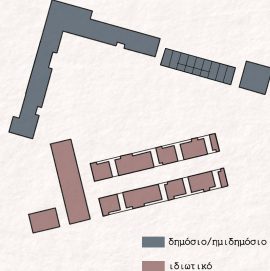
- ▶ Επανόχρηση της κτιριοποθής - Διατήρηση του κελύφους στο ακέριο
- ▶ Συνέχης μέτωπο παράλληλα και κάθετα του παραλιακού άξονα
- ▶ “Αγκαλιές” που δημιουργούν τους δημόσιους χώρους
- ▶ Έντονη υψομετρική διαφορά που σηματοδοτεί τη μετάβαση από το δημόσιο στο ιδιωτικό

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ: ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ Ο.Τ. - ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

ΧΡΗΣΕΙΣ

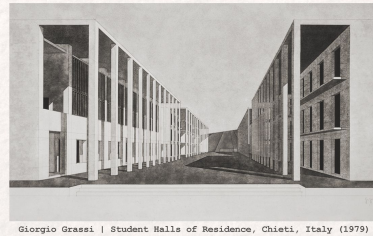
Στο κτιριακό συγκρότημα του Κέντρου Φιλοξενίας εντάσσεται πρατίσας μια δομή κοινωνικής κατοίκησης, που στοχεύει στην άμεση μετάβαση των προσφύγων σε αυτόνομη και μακροπρόθεσμη διαβίωση. Σχεδιάζονται επίσης συμπληρωματικές χρήσεις που αφορούν την παροχή υπηρεσιών στους πρόσφυγες, αλλά και χρήσεις με πιο δημόσιο χαρακτήρα. Το κτιριακό συγκρότημα ολοκληρώνεται με τις εγκαταστάσεις μιας φοιτητικής εστίας για τους φοιτητές του ΕΜΕΠΑ.

Alvaro Siza | Escola Superior de Educação, Setúbal, Portugal (1993)

Alejandro Aravena | Montarey Housing Complex, Mexico (2008-2010)

Giorgio Grassi | Student Halls of Residence, Chieti, Italy (1979)

Alvaro Siza | Bouça Housing Complex, Portugal (1973 - 1978)

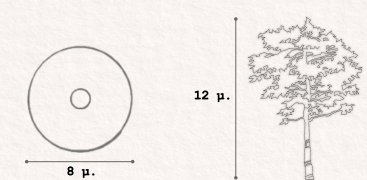

ΥΨΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ - αιθαλή δέντρα

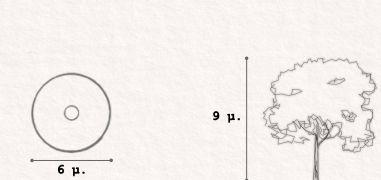
ΜΕΣΑΙΑ ΦΥΤΕΥΣΗ - αιθαλή δέντρα

ΧΑΜΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ - φυλλοβόλα δέντρα

ΘΑΜΝΟΙ/ΔΕΝΔΡΥΛΛΙΑ - αιθαλής φύτευση

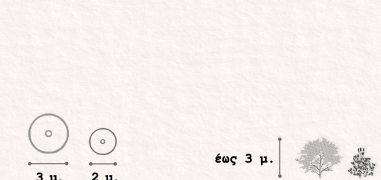
- ΕΙΔΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ**
- ▶ Λεύκα η αργυρόφυλλη - *Populus alba*
  - ▶ Πεύκο το χαλέπιον - *Pinus halepensis*
  - ▶ Ευκάλυπτος ο σφαιρικός - *Eucalyptus globulus*

- ΕΙΔΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ**
- ▶ Χαρουπιά - *Ceratonia siliqua*
  - ▶ Πορτοκαλιά - *Citrus sinensis*
  - ▶ Ελιά - *Olea europaea*
  - ▶ Λεμονιά - *Citrus limon*

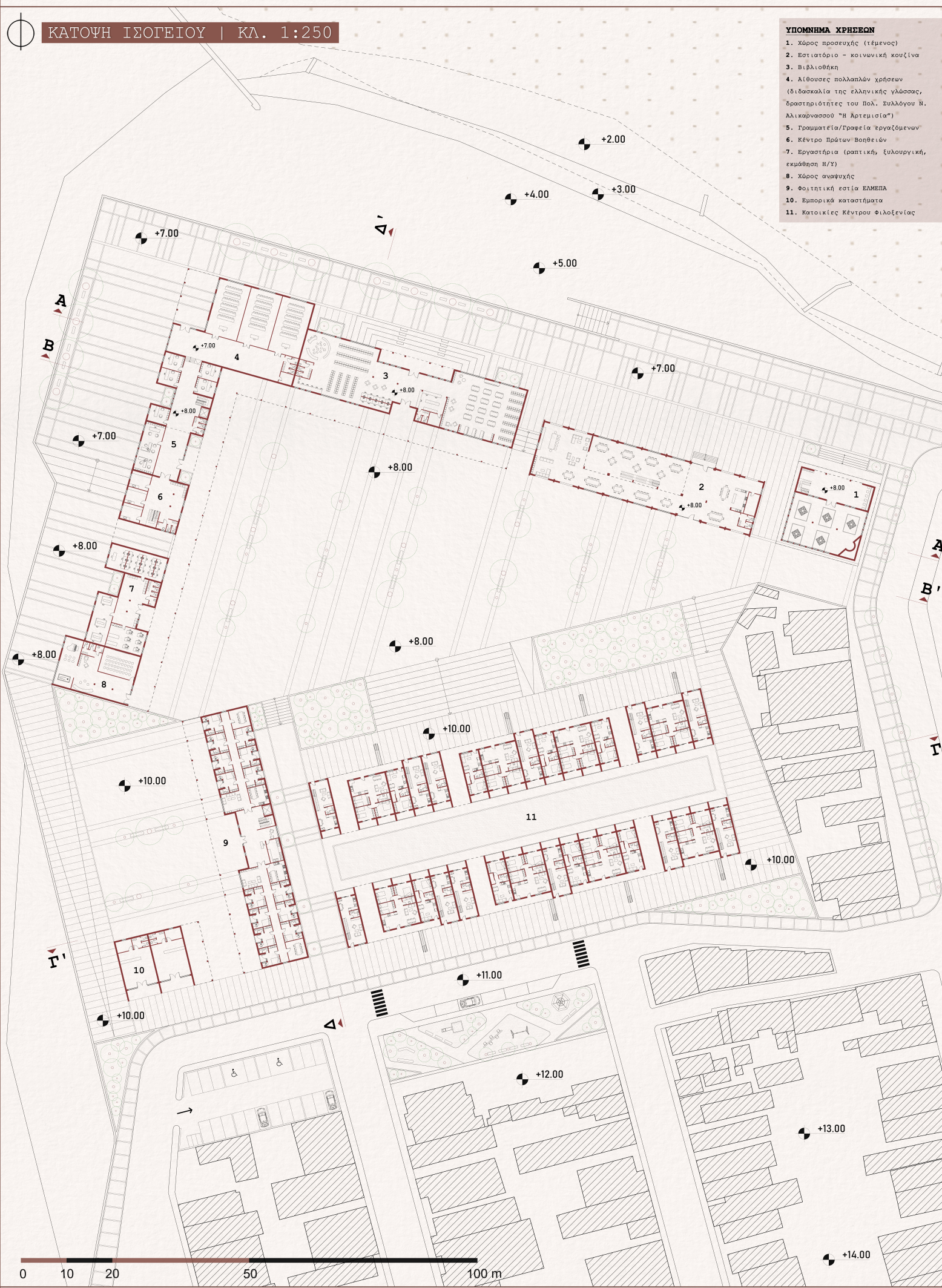
- ΕΙΔΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ**
- ▶ Αμυγδαλιά - *Prunus amygdalus*
  - ▶ Κουτσουπιά - *Cercis siliquastrum*

- ΕΙΔΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ**
- ▶ Λάφνη - *Laurus nobilis*
  - ▶ Μυρτιά - *Myrtus communis*
  - ▶ Φραγκοκουκιά - *Opuntia ficus-indica*
  - ▶ Κουμαριά - *Arbutus unedo*

ΚΑΤΟΨΗ ΓΙΟΓΕΙΟΥ | ΚΛ. 1:250

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ**
1. Χώρος προσεγγής (τέμενος)
  2. Εστιατόριο - κοινωνική κουζίνα
  3. Βιβλιοθήκη
  4. Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων (διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, δραστηριότητες του Παλ. Συλλόγου Ν. Αλικαρνασού "Η Αρτεμισία")
  5. Γραμματεία/Γραφεία εργαζόμενων
  6. Κέντρο Πρώτων Βοηθειών
  7. Εργαστήρια (ραπτική, ξυλουργική, εκμάθηση Η/Υ)
  8. Χώρος αναψυχής
  9. Φοιτητική εστία (ΕΑΜΕΠΑ)
  10. Εμπορικά καταστήματα
  11. Κατοικίες Κέντρου Φιλοξενίας

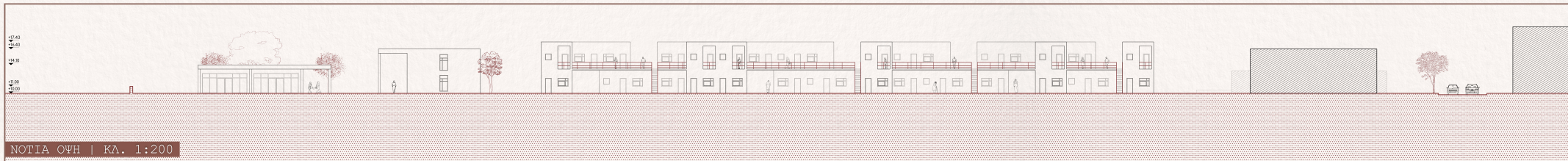
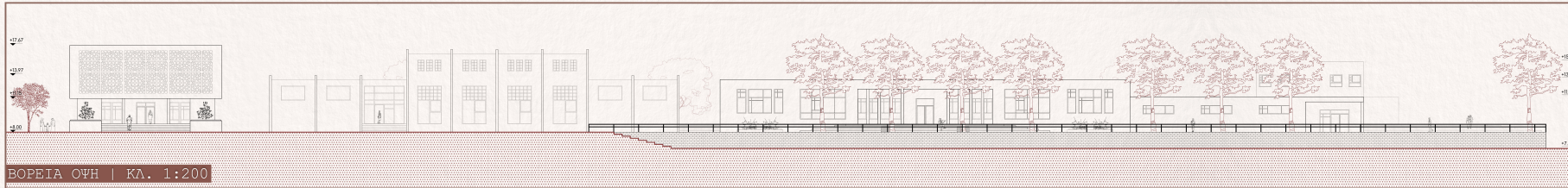

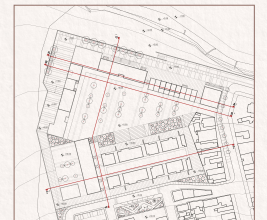
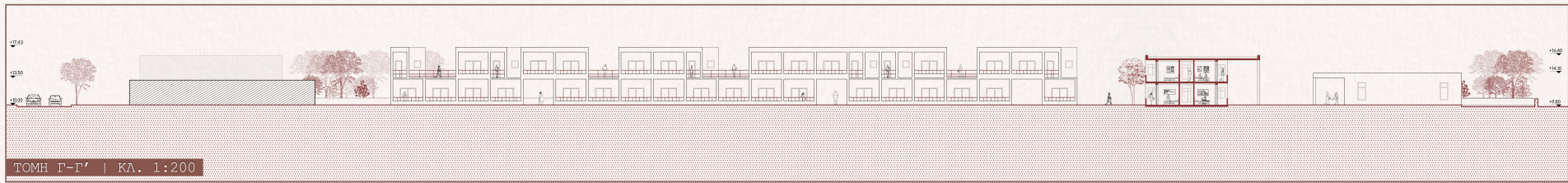
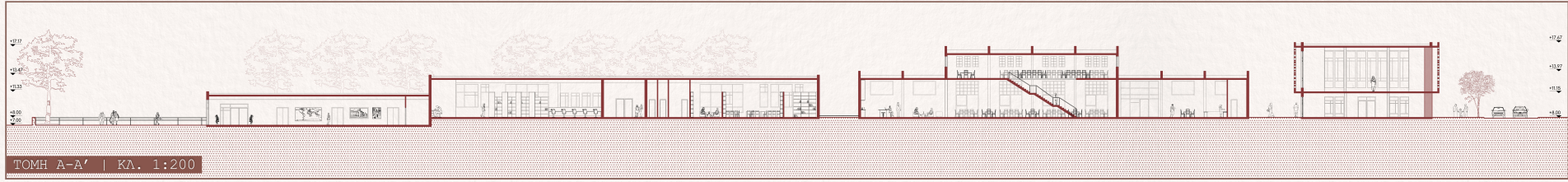

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ | ΚΛ. 1:250

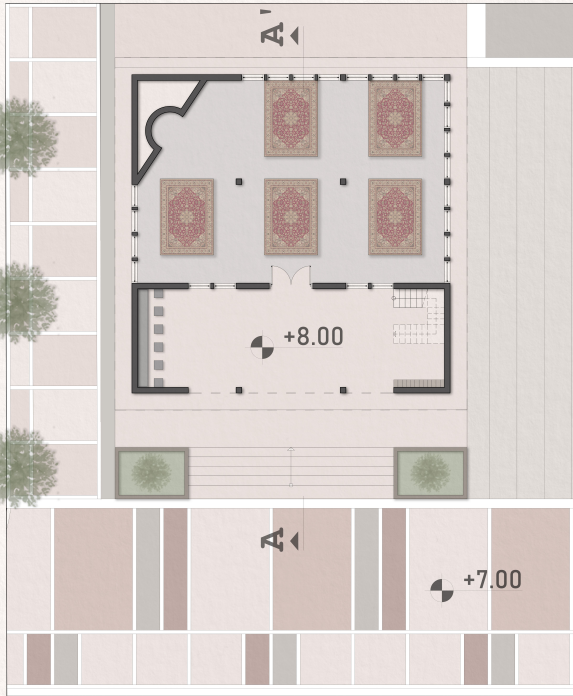
- ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ**
1. Χώρος προσεγγής (τέμενος)
  2. Εστιατόριο - κοινωνική κουζίνα
  3. Συλλογικά γραφεία εθελοντών
  4. Κέντρο Ψυχικής Υγείας
  5. Εργαστήρια (μουσική, εκμάθηση Η/Υ)
  6. Φοιτητική εστία ΕΛΜΕΠΑ
  7. Κατοικίες Κέντρου Φιλοξενίας

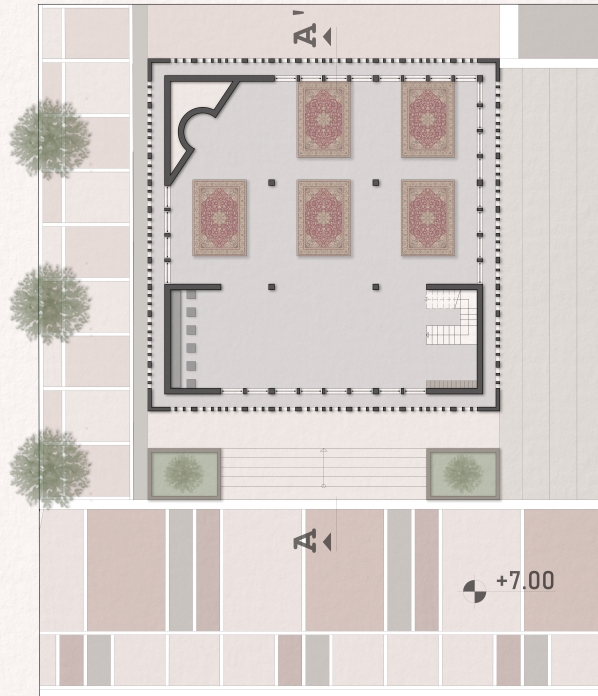

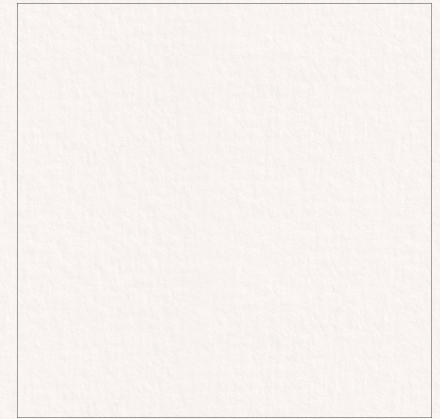
ΧΩΡΟΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ | ΚΛ. 1:100

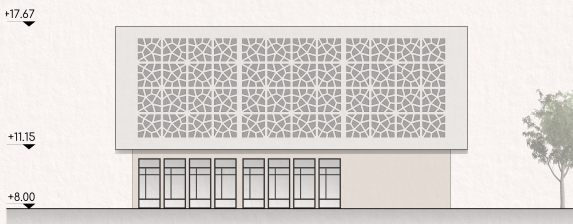
ΚΑΤΩΗ ΓΕΩΓΕΙΟΥ | ΚΛ. 1:100

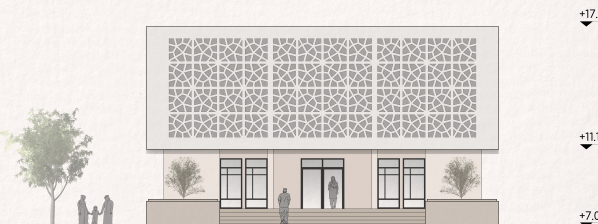
ΚΑΤΩΗ ΟΡΟΦΟΥ | ΚΛ. 1:100

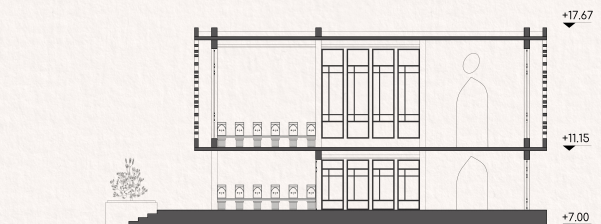
ΜΟΤΙΒΟ ΟΨΗΣ | ΚΛ. 1:25

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ | ΚΛ. 1:100

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ | ΚΛ. 1:100

ΤΟΜΗ Α-Α' | ΚΛ. 1:100

